

راهبردهای عملی مقابله با خشکی و خشکسالی در استان فارس

فیروز حیدری کوچی^۱

۱- کارشناس ارشد آب و خاک و دبیر کمیته کارشناسی ستاد مدیریت خشکی و بحران آب زراعی استان

چکیده

بنا به گزارش اخیر سازمان خواربار و کشاورزی جهانی (فائو) پیرامون دورنمای بحران آب در جهان، روند فزاینده مصرف آب با رشدی دو برابر بیش از افزایش جمعیت کماکان تداوم می یابد و کاهش زیانبار منابع آب را تسریع خواهد کرد. براساس شواهد موجود، بهره برداری بی رویه و غیر اصولی از منابع آب و عدم سرمایه گذاری، توان مالی و جلب مشارکت بهره برداران از عوامل عمده در بروز بحران کنونی محسوب می شود. بخش کشاورزی نقش حیاتی در اقتصاد ملی ایران دارد، بطوریکه حدود ۲۷ درصد تولید ناخالص ملی و ۲۳ درصد نیروی کار را تشکیل می دهد. بخاطر شرایط خاص اقلیمی استان فارس که خشکی و پراکنش نامناسب زمانی و مکانی بارندگی واقعیت گریز ناپذیر آن است، هر گونه تولید مواد غذایی و کشاورزی پایدار منوط به استفاده صحیح و منطقی از منابع محدود استان است. آب مهمترین نهاده تولیدات کشاورزی است زیرا از ۱۲/۲ میلیون هکتار مساحت کل استان ۳/۲ میلیون هکتار را اراضی مستعد کشاورزی تشکیل می دهند که بخاطر محدودیت منابع آب فقط ۰/۹۹ میلیون هکتار آن بصورت زراعت و باغ آبی کشت می شود. در طول سالهای اخیر (خصوصاً ده سال گذشته) وضعیت منابع آب استان شرایط نگران کننده ای را شاهد بوده به گونه ای که واژه بحران آب در استان فارس مورد تأیید صاحب نظران قرار گرفته است. نکته ای که می بایست مورد توجه قرار گیرد آن است که بحران کنونی با شدت و ضعف در نقاط دیگر دنیا نیز حادث شده و ملتها برای مقابله با آن تدابیری اندیشیده اند. بنا براین ضرورت بهره گیری از تجارب گذشته مناطق مختلف و از همه مهمتر بررسیها و مطالعات گذشته و تجارب موجود در استان فارس برای خروج از وضعیت فعلی ضروری است. مطالب این مقاله منتج از محتویات کتاب تأمل و تدبیر در مقابله با بحران آب زراعی بوده و در پی اثبات این واقعیت است که برای مقابله با بحران آب زراعی استان فارس، تأمل و تدبیر باید کرد زیرا مشکل موجود قابل حل و حصول موفقیت امکان پذیر است.

واژه های کلیدی: مدیریت خشکی، بحران آب، پراکنش نامناسب بارندگی، شاخص حمایت، حفاظت از منابع، فرهنگ سازی، مدیریت برنامه ریزی، پوشش گیاهی، پوشش مسیر انتقال، تأمل و تدبیر